

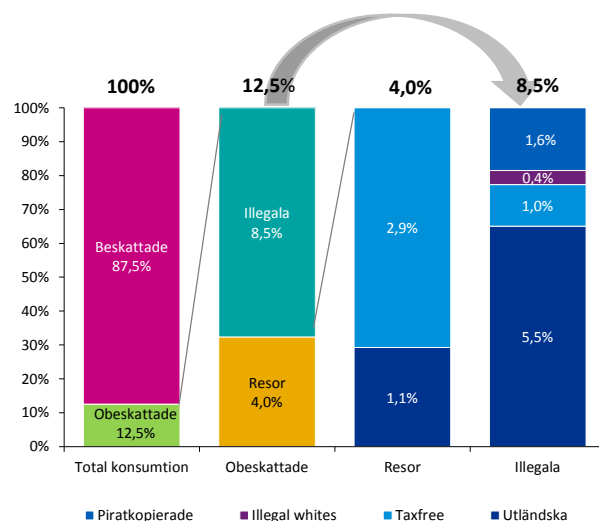
Marknadsrapporten om Obeskattade cigaretter i Sverige

2018 års undersökning

Sammanfattning

- Andelen obeskattade cigaretter har minskat något från föregående år och uppskattas till **12,5%** (13,4%) av konsumtionen i Sverige. Minskningen är inte statistiskt säkerställd och bör tolkas som en stabil nivå.
 - Resandeförseln beräknas stå för **4,0%** (4,1%) av konsumtionen, främst från taxfree-kanalen.
 - Den illegala handeln uppskattas till **8,5%** (9,3%) av konsumtionen, som består av utländska, taxfree, Illegal White-varumärken och piratkopierade cigaretter, varav utländska är den största kategorin.
- Skattebortfallet från obeskattade cigaretter beräknas uppgå till ca **1,5-1,6** miljarder kr och består av ca **1,0-1,1** miljarder kronor från den illegala handeln och ca **0,5** miljarder kronor från resandeförseln, under antagandet att cigaretterna istället hade beskattats fullt ut. Skattebortfallet från obeskattad råttobak för rökning beräknas uppgå till ca **0,2-0,4** miljarder kronor.
- Andelen Illegal Whites är i årets undersökning **0,4%** av de plockade paketen vilket är i nivå med 2016 och 2017. Den lägre andelen Illegal Whites de senaste tre åren kan ses som ett trendbrott gentemot historiska nivåer före 2016 då andelen varierat mellan ca **1%-3%**. Nedgången sammanfaller tidsmässigt med införandet av EMCS (Elektroniskt registreringssystem) vilket kan ha bidragit till att oseriösa importörer valt bort Illegal Whites till förmån för andra tobaksvaror.
- Årets resultat visar på en minskad andel obeskattade cigaretter i flertalet städer där plockundersökningen genomförs. **Stockholm** och **Malmö** är däremot två städer där andelen ökat noterbart. Med stora populationer har de betydande vikt i skattningen av riksgenomsnittet.
 - Malmö är en stad som historiskt haft hög andel obeskattade cigaretter men som tack vare fokuserat arbete lyckades sänka andelen. I årets undersökning är staden återigen på nivåer som inte uppmätts sedan 2014. En av förklaringarna kan vara att Polisen i Malmö har behövt prioritera om resurser från kontroller av butiker till andra mer akuta områden.
 - Av de städer som över tid **lyckats minska** andelen obeskattade cigaretter är förklaringen **engagerade medarbetare** inom Kommun, Länsstyrelse, Polisen, Tullverket och Skatteverket samt att **samverkan** mellan myndigheterna fungerar.
 - Operation **Jean Nico** som utfördes i Blekinge Län under 2018 är ett bra exempel på hur samverkan mellan myndigheter och gemensamma insatser ger resultat. Tillslagen mot marknaden gjordes efter plockundersökningen och kan inte läsas in i årets resultat.
- **Polen** är återigen det största ursprungslandet för utländska cigaretter efter en uppgång från 5% 2017 till **11%** 2018. Även införseln från Ukraina har ökat från 4% till 7%. Tyskland, Spanien, Danmark och Finland kan antas förekomma på topp-listan främst på grund av privat resandeförsel, då prisläget på cigaretter här är liknande som i Sverige.

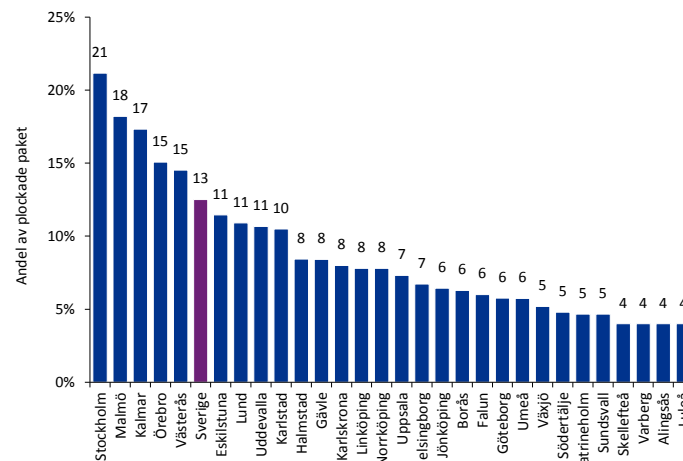
Obeskattade/beskattade andelar samt nedbrytning i legal och illegal

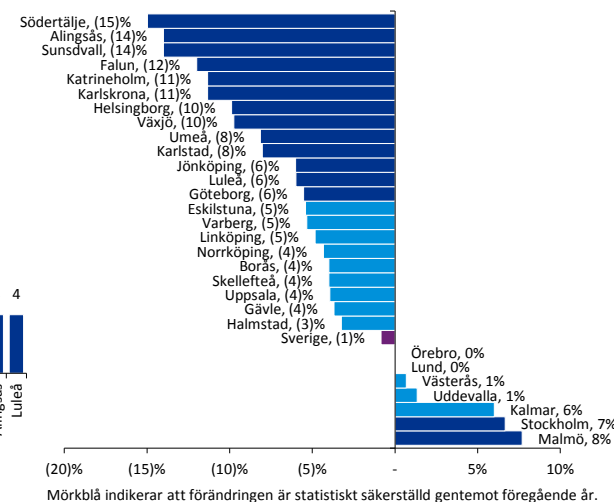
Ursprungländer för utländska obeskattade cigaretter

Andel obeskattade cigaretter per stad uppmätt 2018

Förändring i procentenheter 2017-2018 per stad

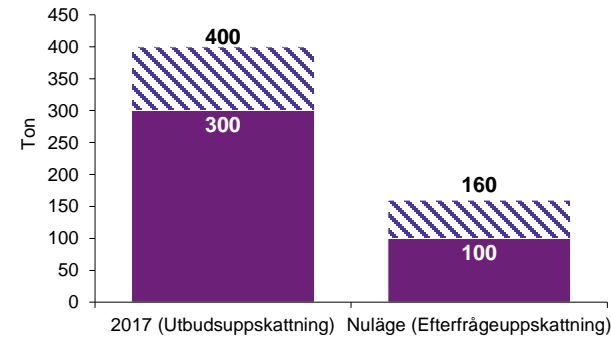
Marknadsrapporten om Obeskattade cigaretter i Sverige

2018 års undersökning

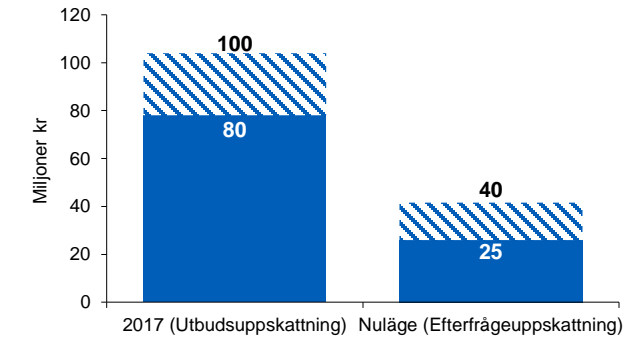
Sammanfattning - Råtobak för rökning

- I årets rapport är även marknaden för råttobak avsedd för rökning utan vidare beredning undersökt.
- Bakgrund om marknaden:
 - Producenterna/ompacketerarna har historiskt hävdade att deras produkter kräver ytterligare beredning innan de är rökbara och därmed inte varit skattepliktiga. Skatten för rökttobak är **1884 kr/kg** enligt 2017 års skattesats.
 - Konsumenter har därmed kunnat inhandla tobak för t.ex. rökning under benämningen råttobak och på så vis undvikit skatten, som annars erläggs på t.ex. vanlig rulltobak.
 - Råtobaken säljs ofta i **0,5-1,0** kilosförpackningar till tobakskonsumenten via internet eller lokala närbutiker för ca **200-300** kronor per kilo. Detta motsvarar ett "pris per paket" om ca **5-10** kronor i konsument-ledet¹.
- Marknaden för råttobak för rökning i Sverige har uppskattats till **100-160 ton** i nuläget.
 - Med nuläge syftar vi på en årlig konsumtion som har skalats upp m.a.p. efterfrågan under februari till april 2018, baserat på telefonintervjuer av rökare i Sverige.
 - Marknaden för år 2017 har uppskattats till **300-400 ton** eller 300-400 miljoner cigaretter¹. Kvantiteten motsvarar ca **5-8%** av den totala cigarettkonsumtionen 2017 och baseras bland annat på aktörers räkenskaper och myndigheters granskningar av aktörerna.
- Trots olika beräkningssätt verkar marknaden ha minskat betydligt från 2017 till nuläget 2018 vilket kan förklaras av att Skatteverket och Tullverket drivit konkreta fall.
 - Skatteverket och Tullverket har under flera år hävdade att råttobak som kan rökas utan vidare beredning är skattepliktig, men har tidigare inte fått stöd i domstol.
 - Våren 2017 kom dock ett **prejudikat från EU-domstolen** (Eko-Tabaks-domen) där ett Tjeckiskt bolag dömdes att betala skatt för råttobaksprodukter som domstolen ansåg vara rökbara utan vidare beredning.
 - Myndigheterna har därefter fått ökad tyngd i sina ståndpunkter, och nyligen avgjorde Kammarrätten ett mål där även den största aktörens tobaks-spill bedömdes vara rökbar.
 - Flertalet e-handlare mot konsument **lager-håller inte** längre råttobak för rökning.
 - En större aktör har begärts i **konkurs i maj 2018**.
 - Advokaten för den största aktören har i artiklar uttryckt att en eventuell fastställning av Kammarrättens dom kan leda till **nedläggning** av verksamheten.
- Frågan som uppstår då relativt billig råttobak för rökning verkar minska är hur försäljningen av de obeskattade cigaretterna kommer att utvecklas. **Attityderna** kring "billiga cigaretter" indikerar **fortsatt efterfrågan** i den rökande befolkningen.

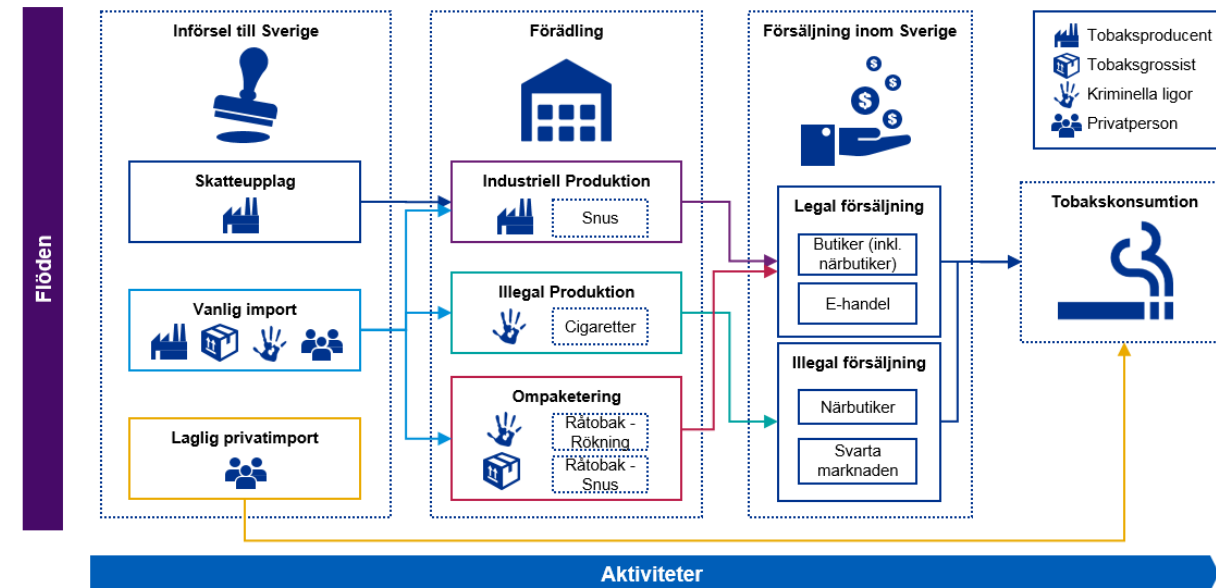
Marknadsstorlek på råttobaksmarknaden i Sverige i ton

Marknadsstorlek på råttobaksmarknaden i Sverige i miljoner kr

Värdekedjan för råttobak för rökning i Sverige (förenklad bild)

1. Aktörer i marknaden anger att 1 kilo råttobak för rökning motsvarar ca 1000 cigaretter